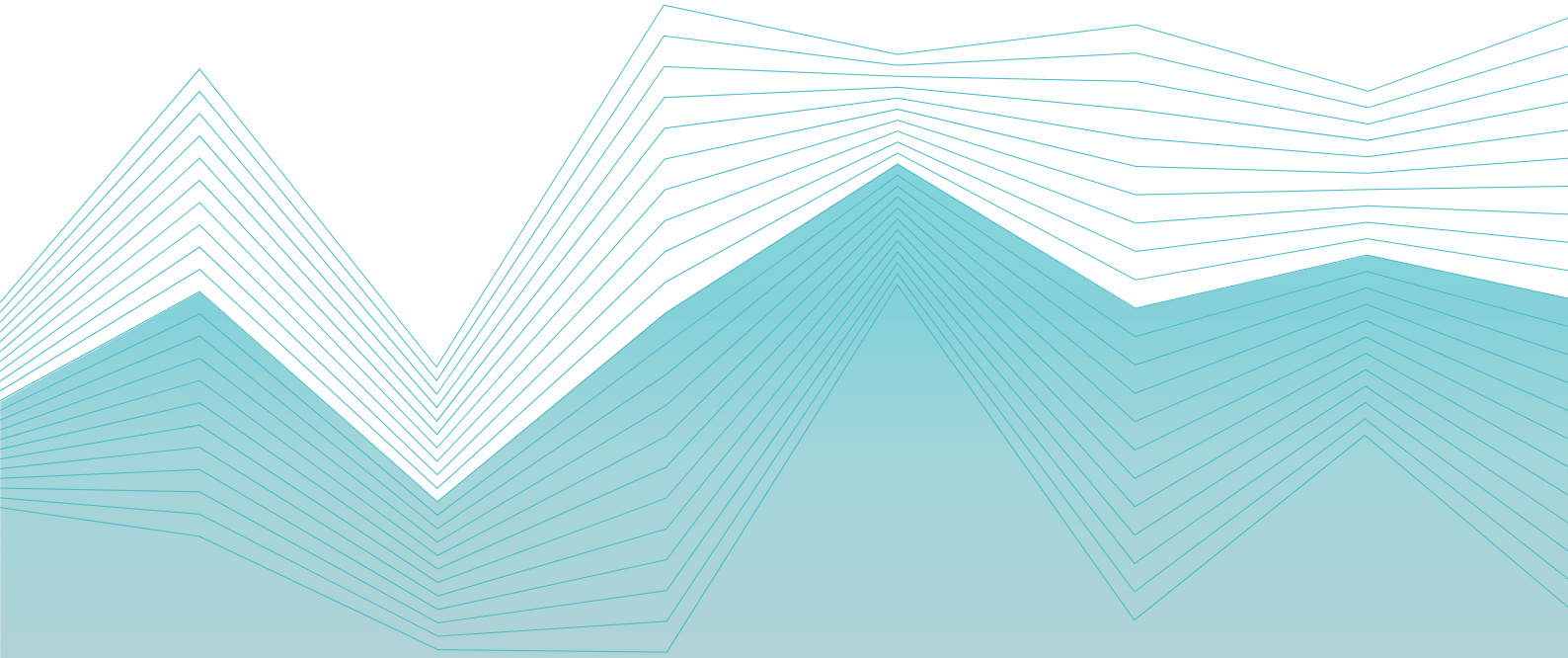
Participatiemonitor

Kerncijfers 2024

Ellen Zonneveld
Noëlle Terpstra
Ruth Baron
Claire Aussems

NIVEL
Kennis voor betere zorg

Het Nivel levert kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Met onze kennis dragen we bij aan het continu verbeteren en vernieuwen van de gezondheidszorg. We vinden het belangrijk dat mensen in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving. Ons onderzoek draait uiteindelijk om de vraag hoe we de zorg voor de patiënt kunnen verbeteren. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar, dat is statutair vastgelegd.

Februari 2026

030 272 97 00
nivel@nivel.nl
www.nivel.nl

© 2026 Nivel, Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT

Gegevens uit deze uitgave mogen worden overgenomen onder vermelding van Nivel en de naam van de publicatie. Ook het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning in artikelen, boeken en scripties is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoud

Samenvatting **4**

1 Toelichting op de kerncijfers **6**
1.1 Leeswijzer 6
1.2 Indicatoren 6
1.3 Analyses en toelichting op de cijfers 8

2 Participatie van doelgroepen in 2024 **11**

3 Participatie van mensen met een lichamelijke beperking **12**
3.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen 12
3.2 Vergelijkingen tussen meetjaren 16

4 Participatie van mensen met een verstandelijke beperking **17**
4.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen 17
4.2 Vergelijkingen tussen meetjaren 19

5 Participatie van de algemene bevolking **20**
5.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen 20
5.2 Vergelijkingen tussen meetjaren 23

Bijlage A Participatie door de verschillende doelgroepen op subindicatoren **24**

Samenvatting

In 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag Handicap geratificeerd. Het doel van dit verdrag is dat mensen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Met de Participatiemonitor brengt het Nivel de maatschappelijke participatie van mensen met een lichamelijke beperking en mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking in kaart voor verschillende levensdomeinen. Om dit in een context te plaatsen, wordt ook de participatie bij de algemene bevolking in kaart gebracht. Deze publicatie belicht de stand van zaken in 2024 en brengt ontwikkelingen sinds 2022 in kaart. De gegevens zijn verzameld in het najaar van 2022, 2023 en 2024 in drie Nivel-panels: het Nivel Panel Samen Sterk (hierna: Panel Samen Sterk, voorheen was dit het Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten (NPCG)), het Nivel Panel Samen Leven (hierna: Panel Samen Leven) en het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg (hierna: Consumentenpanel). Verschillen tussen de doelgroepen zijn niet statistisch getoetst.

Vooral participatie in betaald werk lager dan in de algemene bevolking

De participatie van mensen met een beperking lijkt (iets) lager te liggen dan in de algemene bevolking voor veel deelgebieden van participatie. Dit geldt vooral voor mensen met een verstandelijke beperking. Met name op het gebied van betaald werk is de participatie door mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking relatief laag.

Veel mensen komen dagelijks buitenshuis, politieke participatie is het laagst

In 2024 zien we bij mensen met een lichamelijke beperking en bij de algemene bevolking de hoogste participatie voor het gebruik van (digitale) retailvoorzieningen en voor vervoer. Het merendeel van de mensen in beide groepen participeerde op deze domeinen. Onder mensen met een verstandelijke beperking lag de participatie het hoogst op het gebied van buitenshuis komen. Negen op de tien van hen kwam in 2024 dagelijks buitenshuis of ten minste een keer per week in een park of natuur. Ook bij mensen met een lichamelijke beperking en de algemene bevolking was het aandeel dat hierop participeerde hoog.

Voor alle groepen was in 2024 de politieke participatie het laagst. In vergelijking met de participatie op de andere indicatoren, was het aandeel mensen met een lichamelijke beperking dat een training, cursus of opleiding volgde eveneens laag. Dit gold ook voor mensen met een verstandelijke beperking. Tevens lag de participatie op het gebied van betaald werk en vrijwilligerswerk bij mensen met een verstandelijke beperking lager dan op andere participatiegebieden. Daar staat tegenover dat bijna driekwart van hen dagbesteding had.

Minder participatie bij zwaardere beperkingen dan bij lichtere beperkingen

Op meerdere domeinen verschilde de participatie tussen subgroepen in 2024. Over het algemeen werd er meer geparticipeerd door mensen met een lichte lichamelijke beperking dan door mensen met een ernstigere lichamelijke beperking. Ook voor mensen met een verstandelijke beperking lag de participatie op meerdere domeinen hoger onder mensen met een lichte beperking ten opzichte van mensen met een matige beperking. In de algemene bevolking verschilde de participatie op meerdere domeinen tussen mensen uit verschillende leeftijdsgroepen. Bij mensen met een lichamelijke beperking en mensen met een verstandelijke beperking was dit verschil slechts op een enkel participatiegebied aanwezig. Bij mensen met een lichamelijke beperking en in de algemene bevolking waren man-vrouwverschillen aanwezig bij verschillende participatiegebieden. Dit was niet het geval bij mensen met een verstandelijke beperking. Zowel bij mensen met een lichamelijke

beperking als in de algemene bevolking lag de participatie door mensen met een hoog opleidingsniveau op meerdere domeinen hoger dan voor mensen met een lager opleidingsniveau.

Weinig verandering in participatie in de afgelopen drie jaar (2022-2024)

De deelname aan de samenleving door mensen met een lichamelijke beperking, mensen met een verstandelijke beperking en in de algemene bevolking is de laatste jaren weinig veranderd.

Het is belangrijk om onderzoek te (blijven) doen naar de knelpunten die mensen met een beperking ervaren bij hun deelname aan de samenleving. Deze inzichten kunnen helpen bij de vormgeving en bijsturing van beleid waarbij in wordt gezet op het verlagen van drempels die mensen met een beperking ervaren, zodat zij volwaardig en naar wens mee kunnen doen aan de maatschappij.

1 Toelichting op de kerncijfers

Nederland heeft in 2016 het VN-Verdrag Handicap geratificeerd. Het doel van het VN-verdrag is om de rechten van mensen met een beperking te bevorderen en te beschermen, zodat mensen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Met de Participatiemonitor doet het Nivel onderzoek naar de maatschappelijke participatie op verschillende levensdomeinen. De ontwikkelingen in deelname aan de samenleving worden hierbij onderzocht voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking in Nederland. Om deze in een context te plaatsen, onderzoeken we ook de participatie van de algemene bevolking.

Deze notitie gaat over de stand van zaken in Nederland in 2024 en ontwikkelingen sinds 2022. We stelden mensen uit drie doelgroepen jaarlijks vragen over hun participatie in de samenleving. Gegevens over mensen met een lichamelijke beperking zijn verzameld binnen het Nivel Panel Samen Sterk (hierna: Panel Samen Sterk, voorheen Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten (NPCG)). Voor mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking zijn de data verkregen via hun familieleden die lid zijn van het Nivel Panel Samen Leven (hierna: Panel Samen Leven). Gegevens over de algemene bevolking zijn verzameld binnen het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg (hierna: Consumentenpanel).

Deze notitie laat zien op welke domeinen de deelname van mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking verschilt van de algemene bevolking en hoe dit zich ontwikkelt. Met deze kennis kunnen beleidsmakers en maatschappelijke organisaties beleid formuleren dat bijdraagt aan de realisatie van de doelen van het VN-verdrag Handicap.

1.1 Leeswijzer

In dit hoofdstuk (hoofdstuk 2) staat een toelichting op de indicatoren, analyses en gerapporteerde cijfers. De algemene stand van zaken van de participatie van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en de algemene bevolking staat beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstukken 4 tot en met 6 wordt dieper ingegaan op de participatie per doelgroep. In deze hoofdstukken wordt de participatie op verschillende thema's vergeleken met eerdere meetjaren en is de participatie uitgesplitst voor subgroepen binnen elke doelgroep, zoals mannen en vrouwen. In Bijlage A staan de beschrijvingen en uitkomsten van subindicatoren waaruit (hoofd)indicatoren bestaan.

1.2 Indicatoren

In overleg met de programmacommissie van de *Monitor zorg en participatie* is de Participatiemonitor in 2022 vernieuwd ten opzichte van eerdere meetjaren. Indicatoren zijn vervangen, aangevuld of geherformuleerd. Dit omdat enkele indicatoren om participatie vast te stellen waren verouderd. Bij het vaststellen van de indicatoren is voor een groot deel aangesloten bij de domeinen die zijn opgenomen in de Handreiking Lokale Inclusie Agenda[1] van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. De vernieuwde indicatoren zijn voorgelegd aan een Nivel-adviesgroep waarin mensen met een

[1] VNG. Handreiking Lokale Inclusie Agenda. 2018.

lichamelijke beperking zijn vertegenwoordigd. Een uitgebreidere toelichting over de vernieuwing van de indicatoren staat in het rapport Participatiemonitor kerncijfers 2022[2]. Een overzicht van de hoofdindicatoren waarover gerapporteerd wordt in deze notitie staat in Tabel 1. Een deel van deze indicatoren is samengesteld uit metingen van twee of meer onderdelen (Bijlage A).

De vernieuwing van de indicatoren maakt dat er in 2022 een nieuwe reeks metingen is gestart om de stand van zaken per jaar te kunnen bekijken en te kunnen vergelijken over tijd. De participatiecijfers van 2024 worden in deze notitie daarom vergeleken met de cijfers uit 2022[2] en 2023[3].

Tabel 1. Toelichting op indicatoren van participatie.

Indicator	Inhoudelijke toelichting
Huishoudelijke taken	Doet minimaal drie van de volgende taken zelf of samen: opruimen of schoonmaken, koken of maaltijden bereiden, administratie of financiën, klusjes of (kleine) reparaties, of tuinieren of planten verzorgen.
(Digitale) retailvoorzieningen	Gebruikt minimaal één van de volgende voorzieningen (ten minste) wekelijks: supermarkt of de markt, andere winkels, online supermarkt of bezorgservice, andere online winkels, bank of pinautomaat (geld opnemen), of internetbankieren via website of app.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Komt (ten minste) dagelijks buitenshuis en/of gaat (ten minste) wekelijks naar een park of natuur (bos, strand).
Gebruik van vervoer	Maakt (ten minste) wekelijks gebruik van minimaal één vorm van openbaar vervoer (zoals bus, trein, metro of tram), speciaal vervoer (zoals de Wmo-deeltaxi, Regiotaxi of Valys), of individueel vervoer (taxi, auto of motor, scooter of brommer, (elektrische) fiets, of scootmobiel). *Voor mensen met een verstandelijke beperking is aanvullend gevraagd naar speciaal vervoer van de instelling of wooncentrum.*
Betaald werk (<65 jaar)	Werkt minimaal een uur per week als werknemer, zelfstandig ondernemer of freelancer. *Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd óf iemand betaald werk heeft, bij een reguliere werkgever (eventueel met ondersteuning of aanpassingen) of bij een apart bedrijf (bijvoorbeeld van de sociale werkvoorziening/werkplaats). Er is niet gevraagd naar het aantal uur dat iemand werk heeft.*
Vrijwilligerswerk	Doet minimaal één uur per week vrijwilligerswerk voor een instelling of vereniging. *Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd of iemand onbetaald werk of vrijwilligerswerk doet of een leerwerkplek of stage heeft.*
Dagbesteding	Gaat naar dagbesteding, bijvoorbeeld op een dagactiviteitencentrum. *Dit is alleen uitgevraagd voor mensen met een verstandelijke beperking.*
Training, cursus of opleiding	Heeft in de afgelopen 12 maanden een opleiding, training of cursus voor werk of loopbaan gevolgd of een cursus of opleiding gevolgd voor persoonlijke of algemene ontwikkeling (bijvoorbeeld een kook- of taalcursus of muziekles). *Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd naar basisonderwijs of vervolgonderwijs, een werkgerelateerde cursus of training, een cursus voor plezier (bijvoorbeeld muziekles) en een cursus om de zelfstandigheid te bevorderen.*

[2] Zonneveld, E., Bottenheft, E., Scherpenzeel, A., Aussems, C., Boeije, H. Participatiemonitor kerncijfers 2022. Utrecht: Nivel, 2023. 32 p.

[3] Schackmann, L., Zonneveld, E., Aussems, C., Water, L. van de. Participatiemonitor kerncijfers 2023. Utrecht: Nivel, 2025. 22 p.

Indicator	Inhoudelijke toelichting
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	(Ten minste) maandelijks bezoek/deelname aan minimaal twee van onderstaande uitgaansgelegenheden, een of meerdere van onderstaande groepsactiviteiten en/of een openbare voorziening. • Uitgaansgelegenheden: restaurant, café of discotheek, attractie (zoals de dierentuin of een pretpark), een culturele voorstelling (zoals een toneel- of dansvoorstelling of een concert), bioscoop, museum of tentoonstelling, of een sportwedstrijd (als toeschouwer). • Groepsactiviteiten: georganiseerde activiteiten van een vereniging (zoals zang-, muziek-, of toneelvereniging), religieuze bijeenkomst (bijvoorbeeld kerk- of moskeebezoek), een club of groepsbijeenkomst. • Openbare voorzieningen: bibliotheek of buurthuis.
Sporten en bewegen	Sport (ten minste) wekelijks in georganiseerd verband of een vereniging en/of niet in georganiseerd verband.
Fysiek sociaal contact	Heeft (ten minste) wekelijks fysieke ontmoetingen met minimaal twee van de volgende contacten: uitwonende partner, uitwonende (klein)kinderen, (schoon)familie, vrienden of goede kennissen, buren of buurtgenoten, collega's of werkrelaties (buiten werktijd), andere kennissen (bijvoorbeeld een praatje in de supermarkt), of vertrouwde dienstverleners (bijvoorbeeld een praatje met de buurthulp of de kapper). *Voor mensen met een verstandelijke beperking is aanvullend gevraagd naar het contact met een bezoekvriend(in) of vrijwilliger.*
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Heeft (ten minste) wekelijks contact met familie, vrienden, goede kennissen of buurtgenoten door te (video)bellen, per e-mail, WhatsApp, sms, brief of via het internet (bijvoorbeeld via sociale media, een internetforum of online gamen).
Politieke participatie	Heeft in de afgelopen 12 maanden minimaal één van onderstaande acties uitgevoerd om beleid te verbeteren of iets op de politieke agenda te krijgen: deelnemen aan een debat of inspraakavond, contact opnemen met een politicus of politieke partij, actief lidmaatschap van een politieke organisatie (zoals politieke partij of belangenbehartiger), organiseren of tekenen van (online) petities, een brief naar een krant of tijdschrift sturen, of deelname aan stakingen of demonstraties.

1.3 Analyses en toelichting op de cijfers

1.3.1 Onderzoekspopulatie

Tabel 2 geeft de achtergrondkenmerken van de panelleden die de vragenlijst invulden weer. De responspercentages varieerden, voor het Panel Samen Sterk waren deze ten minste 71%, bij het Panel Samen Leven 70% en bij het Consumentenpanel 47%. Op basis van de vragen uit de vragenlijst is vervolgens gekeken of de panelleden voldeden aan de inclusiecriteria.

Antwoorden van 1.098 panelleden uit het Panel Samen Sterk zijn gebruikt voor de analyses over mensen met een lichamelijke beperking in 2024. In 2023 waren dit er 1.251 en in 2022 waren dit er 1.173. Voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de analyses uitgevoerd over reacties van 188, 195 en 209 panelleden uit het Panel Samen Leven voor de jaren 2024, 2023 en 2022. Deze panelleden hebben als naaste gerapporteerd over de situatie van hun familielid met een verstandelijke beperking. Vanuit het Consumentenpanel zijn antwoorden van 1.132 panelleden uit de algemene bevolking gebruikt voor de analyses over 2024. Voor de jaren 2023 en 2022 waren dit er respectievelijk 1.035 en 1.058.

Het is belangrijk op te merken dat ook in het Consumentenpanel mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking lid kunnen zijn, dat mensen in het Panel Samen Leven ook een lichamelijke beperking kunnen hebben en dat bij mensen uit het Panel Samen Sterk ook een verstandelijke beperking aanwezig kan zijn. Hier is geen rekening mee gehouden in de analyses.

1.3.2 Achtergrondkenmerken en weging

Om op basis van de drie Nivel-panels uitspraken te doen over de totale populatie van mensen met een lichamelijke beperking, mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking en de algemene bevolking in Nederland is voor iedere doelgroep een weging toegepast op basis van een standaardpopulatie (zie Tabel 2). Wij gebruiken hiervoor standaardpopulaties die in 2020 geüpdatet zijn, zodat deze een zo goed mogelijke afspiegeling zijn van de werkelijke populaties van de doelgroepen in Nederland op dit moment. Deze weging is belangrijk voor het generaliseren van de bevindingen en stelt ons in staat om veranderingen over de jaren te kunnen berekenen. Een uitgebreidere verantwoording en toelichting op de berekening van de standaardpopulaties staat in de methodebijlage van de laatste rapportage van de Participatiemonitor[4]. Alle cijfers in deze notitie zijn gewogen, tenzij anders vermeld.

*Tabel 2. Responspercentages en percentages van de karakteristieken van de drie Nivel-Panels (Panel Samen Sterk, Panel Samen Leven en Consumentenpanel), inclusief wegingspercentages**

	Panel Samen Sterk				Panel Samen Leven				Consumentenpanel			
	2022	2023	2024	Weging	2022	2023	2024	Weging	2022	2023	2024	Weging
Respons	74	77	71		70	72	70		54	47	51	
Geslacht												
Man	42	41	40	40	55	54	54	55	49	48	50	50
Vrouw	58	59	60	60	45	46	46	45	51	52	50	50
Leeftijd												
18-39**	3	3	3	10	36	31	34	40	14	19	22	35
40-64	29	33	28	40	47	50	46	45	50	45	44	40
65-74***	34	32	32	17	14	14	14	15	10	9	7	14,5
≥75***	35	32	36	33	2	5	6		26	27	27	10,5
Ernst van de beperking												
Licht	45	45	47	50	45	45	44	60				
Matig	43	43	42	35	55	55	56	40				
Ernstig****	12	12	11	15								
Aard van de beperking												
Alleen motorisch	52	53	53	80								
Motorisch en zintuigelijk	48	47	47	20								
Opleidingsniveau												
Laag	26	25	25	50					11	13	11	23
Middelbaar	47	46	42	30					43	45	41	42
Hoog	27	29	32	20					46	42	48	35

[4] Zonneveld, E., Bottenheft, E., Knapen, J., Aussems, C., Boeije, H. Methodebijlage Participatiemonitor 2010-2020. Utrecht: Nivel, 2023.

	Panel Samen Sterk				Panel Samen Leven				Consumentenpanel			
	2022	2023	2024	Weging	2022	2023	2024	Weging	2022	2023	2024	Weging
Huishouden												
Eenpersoons	29	27	27	35					29	29	29	34
Meerpersoons	71	73	73	65					71	71	71	66
Regio												
Noord	8	7	6	9					12	13	11	
Oost	19	20	26	24					22	21	21	
West	44	46	43	47					43	42	46	
Zuid	30	27	25	20					23	24	22	
Mate van stedelijkheid												
Zeer sterk	16	14	17	23					19	20	20	
Sterk	32	31	33	23					32	30	30	
Matig	25	24	23	20					14	16	16	
Weinig	23	25	23	20					27	25	25	
Niet	4	6	4	14					9	8	9	

*Missende waardes zijn niet meegenomen in de berekening van de percentages.

**Voor 2024 zat er in het Panel Samen Sterk en Panel Samen Leven één persoon van onder de 18 jaar.

***Bij het Panel Samen Leven zijn de leeftijdsgroepen 65-74 jaar en 75+ jaar samengevoegd voor de weging, omdat het aantal mensen met een verstandelijke beperking in hoogste leeftijdsgroep klein is.

****Het Panel Samen Leven includeert geen mensen met een ernstige verstandelijke beperking[5].

1.3.3 Aandeel participatie en betrouwbaarheidsintervallen

De percentages in de tabellen in deze notitie bevatten schattingen voor het aandeel mensen in de drie populaties/doelgroepen dat participeert in verschillende domeinen. Behalve de percentages staan ook de 95%-betrouwbaarheidsintervallen (BI) vermeld. Een betrouwbaarheidsinterval geeft aan tussen welke waarden het werkelijke percentage naar verwachting (met 95% zekerheid) ligt en geeft informatie over de nauwkeurigheid van de schatting: hoe kleiner het betrouwbaarheidsinterval, hoe nauwkeuriger de schatting. De percentages en betrouwbaarheidsintervallen zijn weergegeven voor de totale populaties en voor subgroepen binnen deze populaties.

1.3.4 Statistische toetsing

Verschillen tussen de subgroepen binnen elke populatie zijn net als in eerdere jaren statistisch getoetst ten opzichte van een referentiegroep (bijvoorbeeld mannen ten opzichte van vrouwen). Vanwege de beperktere beschikbaarheid van data zijn er minder subgroepen onderscheiden bij mensen met een verstandelijke beperking dan bij de andere twee populaties. Om te zien of er sprake is van daadwerkelijke verschillen in participatie tussen 2022, 2023 en 2024 zijn statistische toetsen toegepast. Dit is gedaan middels contrasttoetsen. Vanwege het grote aantal toetsingen dat is gedaan, vermelden we verschillen alleen als ze statistisch significant zijn bij een p-waarde van $p < .01$.

Hoewel de cijfers in deze publicatie zicht geven op de participatie van mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en de algemene bevolking in Nederland, is het mogelijk dat verschillen tussen deze groepen (deels) tot stand komen door de samenstellingen van achtergrondkenmerken in deze populaties. Verschillen in participatiecijfers tussen de panels zijn niet statistisch getoetst.

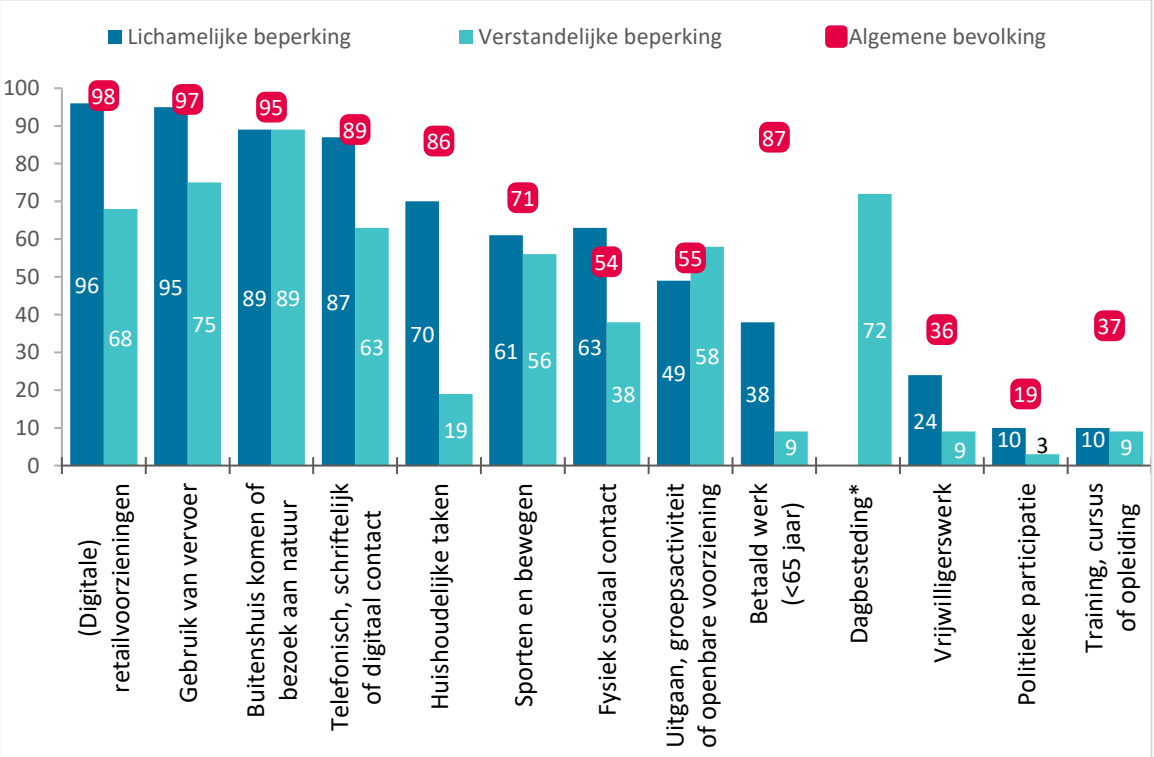
[5] Zonneveld, E., Bottenheft, E., Knapen, J., Aussems, C., Boeije, H. Methodebijlage Participatiemonitor 2010-2020. Utrecht: Nivel, 2023.

2 Participatie van doelgroepen in 2024

Figuur 1 geeft inzicht in de participatie van mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en de algemene bevolking op basis van de participatie-indicatoren in 2024. Verschillen tussen deze doelgroepen zijn niet statistisch getoetst. Over het algemeen lijkt de participatie bij mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking (iets) lager te liggen dan in de algemene bevolking. Vooral voor mensen met een verstandelijke beperking zijn grote verschillen in participatie ten opzichte van de algemene bevolking te zien. Een uitzondering is te zien bij de indicator uitgaan, groepsactiviteiten en openbare voorzieningen, waarbij het aandeel mensen met een verstandelijke beperking dat hierop participeert (58%) iets hoger is dan het aandeel mensen uit de algemene bevolking (55%). Voor mensen met een lichamelijke beperking ligt de participatie op de indicator fysiek sociaal contact hoger dan in de algemene bevolking: 63% ten opzichte van 54%.

Het grootste verschil in participatie door mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking ten opzichte van de algemene bevolking is te zien op het gebied van betaald werk. Waar 38% van de mensen met een lichamelijke beperking onder de 65 jaar minimaal een uur per week betaald werk doet, is dit aandeel in de algemene bevolking meer dan twee keer zo groot (87%). Het percentage mensen met betaald werk is het laagst voor mensen met een verstandelijke beperking (9%). Daar staat tegenover dat 72% van deze doelgroep wel dagbesteding heeft.

Figuur 1. Participatie van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en de algemene bevolking in 2024 (percentages)[a].

[a] Verschillen tussen de doelgroepen zijn niet statistisch getoetst.

* Dagbesteding is alleen gemeten voor mensen met een verstandelijke beperking.

3 Participatie van mensen met een lichamelijke beperking

Kernbevindingen

- Het merendeel van de mensen met een lichamelijke beperking maakte in 2024 ten minste wekelijks gebruik van (digitale) retailvoorzieningen en vervoer. Van de onderzochte indicatoren lag de participatie in 2024 het laagst bij het volgen van een training, cursus of opleiding en deelname aan politieke activiteiten.
- De participatie is tussen 2022, 2023 en 2024 grotendeels stabiel gebleven. Het gebruik van vervoer lag in 2024 hoger dan in 2022 en het aandeel dat aan sport en bewegen deed lag in 2023 en 2024 hoger dan in 2022. Daarentegen lag het aandeel dat politiek participeerde in 2024 lager dan in 2023.
- Voor alle onderzochte indicatoren zijn verschillen tussen subgroepen aanwezig in de mate waarin geparticipeerd werd in 2024. Over het algemeen is de mate waarin geparticipeerd werd hoger onder mensen met een lichte lichamelijke beperking dan onder mensen met een ernstigere beperking. De participatie lag over het algemeen tevens relatief lager voor mensen met een lager opleidingsniveau dan voor mensen met een hoger opleidingsniveau. Ook zijn enkele verschillen in participatie aanwezig tussen mannen en vrouwen en tussen mensen uit verschillende leeftijdsgroepen. Er zijn geen verschillen gevonden in participatie tussen mensen uit een eenpersoons- of meerpersoonshuishouden.

3.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen

Tabel 3 geeft weer welk deel van de mensen met een lichamelijke beperking in 2024 participeerde op elk van de 12 indicatoren. De mate van participatie verschilde tussen de indicatoren. De participatie lag het hoogst bij het gebruik van (digitale) retailvoorzieningen en vervoer. Van de mensen met een lichamelijke beperking maakte 96% ten minste wekelijks gebruik van diensten van een (online) supermarkt, markt, andere (online) winkel, bank, geldautomaat of internetbankieren. Ook maakte 95% ten minste wekelijks gebruik van openbaar, speciaal of individueel vervoer. Van de onderzochte indicatoren was de participatie het laagst bij het volgen van een training, cursus of opleiding en bij het doen van politieke activiteiten. In 2024 volgde 10% een opleiding, training of cursus voor het werk of de loopbaan of voor de persoonlijke of algemene ontwikkeling. Eveneens 10% ondernam in 2024 actie om beleid te verbeteren of iets op de politieke agenda te krijgen, zoals deelnemen aan een debat of inspraakavond, actief lidmaatschap van een politieke organisatie, organiseren of tekenen van een petitie of deelname aan een demonstratie.

Tabel 3 geeft per indicator ook de participatie weer voor verschillende subgroepen in 2024. De *-tekens geven aan welke subgroepen significant verschillen ten opzichte van een referentiegroep, bijvoorbeeld mannen ten opzichte van vrouwen.
De participatie van mannen was significant lager op het gebied van (digitale) retailvoorzieningen, het volgen van een training, cursus of opleiding en telefonisch, schriftelijk of digitaal contact.

Daarentegen is het aandeel mensen met een lichamelijke beperking dat gebruik maakte van vervoer hoger onder mannen dan onder vrouwen.
Door mensen van 65 jaar en ouder werd relatief minder vaak een training, cursus of opleiding gevolgd dan door mensen in de leeftijdsgroep 40-64. Ook maakte een kleiner aandeel mensen van 75 jaar en ouder gebruik van vervoer dan in de groep 40 tot en met 64 jaar. Op het gebied van uitgaan, groepsactiviteiten en openbare voorzieningen, was de participatie juist hoger onder mensen van 75 jaar en ouder.
Hiernaast was de participatie op de onderzochte indicatoren veelal lager voor mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking in vergelijking met mensen met een lichte lichamelijke beperking. Behalve op het gebied van uitgaan, groepsactiviteiten of openbare voorzieningen, telefonisch, schriftelijk of digitaal contact en de participatie aan politieke activiteiten, zijn deze verschillen in participatie naar ernst van de beperking significant.
De participatie van mensen met een middelbaar of hoog opleidingsniveau lag op meerdere indicatoren hoger dan voor mensen met een lager opleidingsniveau. Een uitzondering op dit patroon is aanwezig bij fysiek sociaal contact, dat juist relatief minder mensen met een hoog opleidingsniveau regelmatig hadden dan mensen met een laag opleidingsniveau.
Het was voor de participatie van mensen met een lichamelijke beperking op de onderzochte indicatoren niet van belang of iemand deel uitmaakte van een één- of meerpersoonshuishouden.

Tabel 3. Percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 12 indicatoren door de totale groep mensen met een lichamelijke beperking en subgroepen binnen deze populatie in 2024.

	Huishoudelijke taken	(Digitale) retail-voorzieningen	Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Gebruik van vervoer	Betaald werk (<65)	Vrijwilligers-werk	Training, cursus of opleiding	Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Sporten en bewegen	Fysiek sociaal contact	Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Politieke participatie
Totale groep	**70 (65-75)**	**96 (94-97)**	**89 (85-91)**	**95 (93-97)**	**38 (28-50)**	**24 (20-28)**	**10 (7-14)**	**49 (44-54)**	**61 (56-66)**	**63 (58-67)**	**87 (84-90)**	**10 (7-13)**
Geslacht												
Man	70 (63-77)	93* (87-96)	89 (84-93)	97* (95-99)	47 (33-63)	27 (22-33)	7* (4-11)	49 (42-56)	56 (49-63)	59 (52-65)	80* (73-85)	9 (6-13)
Vrouw (referentie)	70 (65-75)	97 (96-98)	88 (84-91)	93 (90-95)	33 (23-44)	21 (18-26)	13 (9-18)	49 (44-54)	64 (59-69)	65 (60-70)	91 (88-93)	10 (8-14)
Leeftijd												
15-39 jaar	67 (46-83)	94 (73-99)	87 (71-95)	96 (84-99)	46 (27-66)	27 (15-45)	26 (13-44)	37 (23-54)	49 (31-67)	40 (25-58)	87 (64-96)	15 (7-30)
40-64 jaar (referentie)	71 (64-78)	96 (92-98)	90 (85-93)	96 (93-98)	36 (26-48)	21 (16-26)	18 (13-26)	41 (34-48)	63 (56-70)	61 (54-67)	90 (85-93)	8 (5-12)
65-74 jaar	76 (70-81)	96 (94-98)	91 (86-94)	98 (95-99)	-	26 (21-32)	9* (6-13)	47 (41-54)	68 (61-73)	67 (61-72)	89 (85-92)	13 (10-18)
≥ 75 jaar	67 (60-73)	96 (93-98)	86 (81-90)	90* (85-93)	-	25 (20-30)	4* (2-6)	64* (58-70)	58 (52-64)	69 (63-75)	83 (78-87)	9 (6-13)
Ernst van de beperking												
Licht (referentie)	82 (77-86)	98 (96-99)	95 (92-97)	97 (95-98)	51 (38-63)	28 (23-34)	14 (10-19)	53 (47-59)	70 (64-75)	67 (61-72)	89 (85-92)	10 (7-14)
Matig	67* (61-73)	95 (92-97)	78* (72-82)	93* (90-96)	30* (20-43)	22 (17-27)	10 (6-14)	47 (41-53)	57* (51-63)	62 (56-68)	87 (82-90)	10 (7-14)
Ernstig	27* (19-37)	81* (69-89)	68* (58-77)	89* (81-94)	21* (10-38)	14* (9-22)	4* (2-9)	40 (31-50)	37* (28-47)	51* (41-61)	82 (73-89)	8 (4-14)
Opleidingsniveau												
Laag (referentie)	69 (62-76)	94 (88-97)	87 (81-91)	95 (91-97)	20 (10-36)	19 (15-25)	5 (3-9)	44 (37-51)	53 (45-60)	68 (61-74)	82 (75-87)	6 (3-10)
Middelbaar	72 (66-77)	97* (95-98)	90 (86-93)	96 (93-98)	56* (46-65)	24 (19-29)	15* (11-20)	49 (43-55)	63 (57-69)	60 (54-65)	90* (86-93)	11 (8-15)

	Huishoudelijke taken	(Digitale) retail-voorzieningen	Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Gebruik van vervoer	Betaald werk (<65)	Vrijwilligers-werk	Training, cursus of opleiding	Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Sporten en bewegen	Fysiek sociaal contact	Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Politieke participatie
Hoog	70 (64-76)	98* (96-99)	90 (86-94)	95 (92-97)	67* (56-76)	35* (30-41)	28* (22-35)	63* (57-69)	75* (69-80)	55* (48-61)	93* (89-95)	25* (19-30)
Huishouden												
Eenpersoons	74 (67-80)	98 (95-99)	86 (80-90)	93 (89-96)	29 (17-44)	22 (17-28)	10 (6-16)	48 (41-56)	58 (50-65)	63 (56-70)	90 (85-93)	11 (7-16)
Meerpersoons (referentie)	68 (63-73)	95 (92-97)	90 (86-93)	96 (94-98)	44 (33-56)	24 (20-29)	10 (7-14)	50 (44-55)	63 (57-68)	63 (58-68)	86 (82-89)	9 (7-13)

* Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

3.2 Vergelijkingen tussen meetjaren

Tabel 4 geeft een vergelijking van de participatie door de totale groep mensen met een lichamelijke beperking tussen 2022, 2023 en 2024 weer. Voor de meerderheid van de indicatoren zijn er geen significante verschillen, behalve voor het gebruik van vervoer, sporten en bewegen en politieke participatie. In 2024 waren er relatief meer mensen met een lichamelijke beperking die gebruik maakten van vervoer dan in 2022. Ook deden relatief meer mensen wekelijks aan sport in 2024 en 2023 dan in 2022. Dit aandeel verschilde niet significant tussen 2023 en 2024. In 2024 was de politieke participatie significant lager dan in 2023.

Tabel 4. Vergelijking percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 12 indicatoren door de totale groep mensen met een lichamelijke beperking in 2022, 2023 en 2024.

	2022	2023	2024	Verschil tussen jaren*
Huishoudelijke taken	71 (66-75)	71 (66-75)	70 (65-75)	N.v.t.
(Digitale) retailvoorzieningen	94 (91-96)	96 (94-97)	96 (94-97)	N.v.t.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	86 (83-89)	89 (85-92)	89 (85-91)	N.v.t.
Gebruik van vervoer	91 (87-93)	93 (90-95)	95 (93-97)	2022 vs 2024
Betaald werk (<65)	43 (34-52)	46 (38-54)	38 (28-50)	N.v.t.
Vrijwilligerswerk	20 (16-24)	23 (20-27)	24 (20-28)	N.v.t.
Training, cursus of opleiding	8 (6-11)	10 (7-14)	10 (7-14)	N.v.t.
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	44 (39-49)	47 (43-52)	49 (44-54)	N.v.t.
Sporten en bewegen	51 (46-56)	63 (59-68)	61 (56-66)	2022 vs 2023 2022 vs 2024
Fysiek sociaal contact	61 (56-65)	61 (56-65)	63 (58-67)	N.v.t.
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	88 (85-91)	88 (84-91)	87 (84-90)	N.v.t.
Politieke participatie	16 (12-20)	16 (13-20)	10 (7-13)	2023 vs 2024

* Significant verschil tussen twee jaartallen ($p < .01$)

4 Participatie van mensen met een verstandelijke beperking

Kernbevindingen

- Negen op de tien mensen met een verstandelijke beperking kwam in 2024 dagelijks buitenshuis of kwam ten minste een keer per week in een park of natuur (hoogste participatie van alle gemeten indicatoren). Van de onderzochte indicatoren lag de participatie het laagst bij deelname aan politieke activiteiten. Ook lag de participatie relatief laag op het gebied van betaald werk, vrijwilligerswerk en het volgen van een training, cursus of opleiding.
- In 2024 deed een kleiner aandeel mensen met een verstandelijke beperking meerdere huishoudelijke taken zelf of samen met iemand dan in 2023. Op de andere indicatoren waren geen verschillen in participatie tussen 2022, 2023 en 2024.
- Op meerdere indicatoren werd in 2024 minder geparticipeerd door mensen met een matige verstandelijke beperking dan door mensen met een lichte verstandelijke beperking. Mensen van 65 jaar en ouder hadden minder vaak dagbesteding dan mensen onder de 65 jaar. Voor de andere onderzochte indicatoren verschilde de participatie niet tussen leeftijdsgroepen. Ook waren er geen verschillen in participatie tussen mannen en vrouwen in 2024.

4.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen

Tabel 5 geeft weer welk deel van de mensen met een verstandelijke beperking in 2024 participeerde op elk van de 13 indicatoren. De participatie was het grootst voor het buitenshuis komen of bezoek aan natuur. Van de mensen met een verstandelijke beperking kwam 89% dagelijks buitenshuis of ten minste wekelijks in een park of natuur. Ook maakte 75% minimaal een keer per week gebruik van openbaar, speciaal of individueel vervoer. Van de onderzochte indicatoren was politieke participatie het laagst, met 3% dat in 2024 actief is geweest om beleid te verbeteren of iets op de politieke agenda te krijgen. De participatie lag tevens relatief laag op het gebied van betaald werk, vrijwilligerswerk en het volgen van een training, cursus of opleiding. Van de mensen met een verstandelijke beperking participeerde 9% op deze indicatoren.

Tabel 5 toont tevens de participatie op de 13 indicatoren voor subgroepen in 2024. De *-tekens geven per indicator weer welke subgroepen significant verschillen ten opzichte van een referentiegroep, bijvoorbeeld matige ten opzichte van lichte verstandelijke beperking. Er waren weinig verschillen tussen subgroepen in hun participatie op de 13 indicatoren. Uit de tabel blijkt wel dat voor meerdere indicatoren de participatie lager lag bij mensen met een matige verstandelijke beperking dan bij mensen met een lichte verstandelijke beperking. Dit betreft vooral de indicatoren huishoudelijke taken, (digitale) retailvoorzieningen, het hebben van betaald werk en fysiek sociaal contact. Een uitzondering hierop is de dagbesteding, waar juist relatief meer mensen met een matige verstandelijke beperking naartoe gingen in 2024.
Hiernaast hadden significant minder mensen in de leeftijdsgroep ≥ 65 jaar dagbesteding dan in de groep tussen de 40 en 64 jaar.

Tabel 5. Percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 13 indicatoren door de totale groep mensen met een verstandelijke beperking en subgroepen binnen deze populatie in 2024.

	Huishoudelijke taken	(Digitale) retail-voorzieningen	Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Gebruik van vervoer	Betaald werk (<65)	Vrijwilligers-werk	Dag-besteding	Training, cursus of opleiding	Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Sporten en bewegen	Fysiek sociaal contact	Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Politieke participatie
Totale groep	**19 (13-28)**	**68 (60-76)**	**89 (82-93)**	**75 (66-82)**	**9 (4-19)**	**9 (5-15)**	**72 (64-79)**	**9 (5-15)**	**58 (50-66)**	**56 (48-64)**	**38 (30-46)**	**63 (55-71)**	**3 (1-9)**
Geslacht													
Man (referentie)	24 (15-36)	71 (60-81)	89 (79-94)	79 (68-87)	13 (5-29)	7 (3-16)	66 (54-77)	15 (8-25)	55 (44-66)	51 (40-62)	41 (30-52)	62 (51-73)	4 (1-16)
Vrouw	14 (7-26)	65 (53-75)	89 (80-94)	70 (57-80)	5 (2-14)	11 (5-20)	78 (68-86)	5 (2-13)	62 (50-73)	62 (51-73)	34 (23-48)	64 (52-75)	2 (1-8)
Leeftijd													
15-39 jaar	22 (12-36)	76 (62-86)	88 (76-94)	87 (74-94)	6 (2-16)	19 (10-33)	73 (58-84)	14 (7-27)	57 (42-70)	66 (52-78)	33 (21-48)	69 (55-81)	8 (3-21)
40-64 jaar (referentie)	20 (11-34)	65 (53-75)	92 (83-96)	70 (59-79)	12 (5-27)	4 (1-11)	79 (68-87)	9 (4-19)	54 (42-65)	50 (38-61)	44 (32-56)	62 (51-73)	1 (0-11)
≥ 65 jaar	10 (3-26)	57 (39-73)	80 (62-91)	44 (28-62)	-	10 (3-26)	44* (27-62)	3 (0-16)	74 (58-86)	49 (31-67)	34 (19-54)	48 (32-65)	3 (0-16)
Ernst van de beperking													
Licht (referentie)	39 (29-51)	79 (68-87)	92 (83-96)	80 (69-88)	29 (18-42)	12 (6-22)	62 (49-73)	10 (5-19)	65 (53-75)	50 (38-62)	50 (39-62)	67 (55-77)	3 (1-14)
Matig	5* (2-12)	50* (39-60)	83 (73-90)	67 (55-76)	1* (0-7)	5 (2-13)	84* (75-90)	8 (3-18)	48 (38-59)	65 (55-75)	22* (14-33)	57 (47-67)	3 (1-8)

* Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

4.2 Vergelijkingen tussen meetjaren

Tabel 6 geeft een vergelijking van de participatie op 13 indicatoren door de totale groep mensen met een verstandelijke beperking tussen 2022, 2023 en 2024 weer. Er is alleen een significant verschil tussen deze jaren op de indicator huishoudelijke taken. De participatie hierop lag in 2024 lager dan in 2023.

Tabel 6. Vergelijking percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 13 indicatoren door de totale groep mensen met een verstandelijke beperking in 2022, 2023 en 2024.

	2022	2023	2024	Verschil tussen jaren *
Huishoudelijke taken	23 (17-31)	31 (24-39)	19 (13-28)	2023 vs 2024
(Digitale) retailvoorzieningen	66 (58-73)	66 (57-73)	68 (60-76)	N.v.t.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	91 (85-94)	87 (80-91)	89 (82-93)	N.v.t.
Gebruik van vervoer	79 (71-85)	79 (72-85)	75 (66-82)	N.v.t.
Betaald werk	13 (8-20)	14 (9-22)	9 (4-19)	N.v.t.
Vrijwilligerswerk	9 (6-15)	11 (6-17)	9 (5-15)	N.v.t.
Dagbesteding	71 (64-78)	71 (63-78)	72 (64-79)	N.v.t.
Training, cursus of opleiding	NB *10% (n=202)*	8 (5-14)	9 (5-15)	N.v.t. *Niet berekend t.o.v. 2022*
Training, cursus of opleiding <65 jaar	10 (6-17)	10 (6-16)	12 (7-19)	N.v.t.
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	53 (45-60)	47 (39-55)	58 (50-66)	N.v.t.
Sporten en bewegen	52 (44-59)	56 (47-64)	56 (48-64)	N.v.t.
Fysiek sociaal contact	33 (26-41)	32 (25- 40)	38 (30-46)	N.v.t.
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	67 (59-74)	64 (55-72)	63 (55-71)	N.v.t.
Politieke participatie	3 (1-8)	NB *3% (n=185)*	3 (1-9)	N.v.t. *Niet berekend t.o.v. 2023*

* Significant verschil tussen twee jaartallen ($p < .01$)

NB: Cijfers konden niet betrouwbaar geschat worden voor de gehele populatie vanwege het kleine aantal mensen in de steekproef dat hierop participeert binnen wegingsfactoren uit de standaardpopulatie. De cursieve cijfers betreffen steekproefpercentages van de respondenten die de betreffende vraag hebben beantwoord (n).

5 Participatie van de algemene bevolking

Kernbevindingen

- Het merendeel van de mensen uit de algemene bevolking maakte in 2024 wekelijks gebruik van (digitale) retailvoorzieningen en vervoer. Ook kwam een groot deel dagelijks buitenshuis of wekelijks in de natuur. In vergelijking met de andere indicatoren, was de politieke participatie het laagst.
- Het aandeel mensen dat wekelijks telefonisch, schriftelijk of digitaal contact had met familie, vrienden, goede kennissen of buurtgenoten lag in 2022 hoger dan in 2023 en in 2024. Op de andere onderzochte indicatoren waren geen verschillen in participatie tussen deze jaren.
- Op meerdere indicatoren verschilde de participatie tussen subgroepen. Ten opzichte van mensen tussen de 40 en 64 jaar, was de participatie van mensen boven de 65 en boven de 75 jaar op meerdere gebieden lager. De participatie door mensen met een hoog opleidingsniveau lag op meerdere indicatoren hoger dan bij mensen met een middelbaar opleidingsniveau. Ook was de participatie op meerdere indicatoren lager voor mensen uit eenpersoonshuishoudens dan mensen uit meerpersoonshuishoudens. Het aandeel mensen dat een training, cursus of opleiding volgde en het aandeel dat sociale contacten had, lag lager onder mannen dan onder vrouwen.

5.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen

Tabel 7 geeft weer welk deel van de algemene bevolking in 2024 participeerde op elk van de 12 indicatoren. De participatie was het grootst bij het gebruik van (digitale) retailvoorzieningen, vervoer en buitenshuis komen of bezoek aan natuur. Het merendeel van de algemene bevolking (95%-98%) participeerde op deze gebieden. Van de onderzochte indicatoren was de politieke participatie het laagst (19%).

Tabel 7 toont tevens de participatie door verschillende subgroepen in de algemene bevolking. De *-tekens geven per indicator weer welke subgroepen significant verschillen ten opzichte van een referentiegroep, bijvoorbeeld hoog opleidingsniveau ten opzichte van middelbaar opleidingsniveau. Op drie indicatoren lag de participatie lager voor mannen dan voor vrouwen: het volgen van een training, cursus of opleiding, het hebben van fysiek sociaal contact en het hebben van telefonisch, schriftelijk of digitaal contact.
Onder de oudste groep van 75 jaar en ouder werd relatief minder geparticipeerd op het gebied van huishoudelijke taken, vervoer en telefonisch, schriftelijk of digitaal contact dan door mensen in de leeftijd van 40 tot en met 64 jaar. De participatie van mensen boven de 65 jaar was bovendien relatief lager op de indicator training, cursus of opleiding. De participatie door 65-plussers was juist hoger op de indicator uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening dan bij mensen in de leeftijdsgroep van 40 tot 64 jaar.
Mensen met een hoog opleidingsniveau hadden in 2024 relatief vaker betaald werk, een training, cursus of opleiding en sport en beweging dan mensen met een middelbaar opleidingsniveau. Ook was er meer politieke participatie onder mensen met een hoog opleidingsniveau dan onder mensen met een middelbaar of laag opleidingsniveau.

Tot slot blijkt dat de participatie op enkele indicatoren lager was voor mensen in een eenpersoonshuishouden dan voor mensen in een meerpersoonshuishouden, namelijk op het buitenshuis komen of bezoek aan natuur, het gebruik van vervoer, het hebben van betaald werk en van fysiek sociaal contact.

Tabel 7. Percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 12 indicatoren door de totale algemene bevolking en subgroepen binnen deze populatie in 2024.

	Huishoudelijke taken	(Digitale) retail-voorzieningen	Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Gebruik van vervoer	Betaald werk (<65)	Vrijwilligers-werk	Training, cursus of opleiding	Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Sporten en bewegen	Fysiek sociaal contact	Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Politieke participatie
Totale groep	**86 (83-89)**	**98 (96-99)**	**95 (92-97)**	**97 (94-98)**	**87 (81-92)**	**36 (32-41)**	**37 (32-43)**	**55 (51-60)**	**71 (67-75)**	**54 (49-58)**	**89 (85-91)**	**19 (16-23)**
Geslacht												
Man	87 (83-90)	98 (96-99)	96 (93-98)	97 (95-98)	90 (84-94)	37 (32-43)	31* (25-37)	52 (46-57)	71 (65-75)	48* (42-53)	83* (78-87)	22 (17-27)
Vrouw (referentie)	86 (81-89)	98 (95-99)	94 (90-96)	97 (93-98)	84 (76-90)	36 (30-41)	44 (37-52)	59 (53-64)	72 (67-77)	60 (54-65)	92 (89-95)	17 (13-22)
Leeftijd												
15-39 jaar	89 (81-94)	99 (94-100)	97 (92-99)	98 (91-99)	94* (87-98)	36 (28-46)	58 (47-68)	53 (43-63)	67 (57-76)	47 (37-56)	93 (86-97)	17 (11-25)
40-64 jaar (referentie)	86 (82-89)	97 (94-98)	95 (92-96)	97 (95-98)	76 (71-81)	36 (31-41)	46 (41-52)	50 (45-55)	73 (68-77)	54 (49-59)	86 (82-89)	21 (17-26)
65-74 jaar	86 (76-92)	98 (90-99)	90 (81-96)	96 (89-99)	-	44 (33-56)	10* (5-20)	66* (55-76)	80 (70-88)	62 (50-72)	89 (81-94)	25 (16-36)
≥ 75 jaar	75* (69-80)	95 (91-97)	92 (88-95)	86* (81-90)	-	31 (25-36)	7* (5-11)	67* (62-73)	66 (60-71)	64 (58-70)	75* (70-80)	14 (10-19)
Opleidingsniveau												
Laag	80 (71-87)	97 (91-99)	94 (88-97)	94 (87-97)	77 (59-89)	26 (18-36)	19 (10-31)	50 (40-60)	61 (51-71)	52 (42-62)	86 (79-91)	8* (4-15)
Middelbaar (referentie)	87 (82-90)	98 (96-99)	95 (91-97)	96 (93-98)	85 (77-91)	37 (31-42)	36 (30-43)	53 (47-59)	69 (63-74)	57 (51-63)	87 (83-91)	20 (16-25)
Hoog	89 (85-92)	98 (96-99)	96 (93-97)	98 (97-99)	93* (89-96)	44 (39-50)	54* (47-60)	62 (57-67)	80* (75-84)	51 (45-56)	91 (88-94)	31* (26-36)
Huishouden												
Eenpersoons	88 (84-92)	99 (97-100)	92* (86-95)	94* (90-97)	79* (68-86)	34 (28-41)	30 (23-39)	50 (43-57)	70 (64-76)	46* (39-53)	86 (81-91)	20 (15-26)
Meerpersoons (referentie)	85 (81-88)	97 (95-99)	96 (94-98)	98 (96-99)	91 (85-94)	38 (33-43)	41 (35-47)	58 (53-63)	72 (67-76)	58 (53-62)	90 (86-92)	19 (15-23)

* Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

5.2 Vergelijkingen tussen meetjaren

Tabel 8 geeft een vergelijking van de participatie op 12 indicatoren door de totale algemene bevolking tussen 2022, 2023 en 2024 weer. Voor de meerderheid van de indicatoren waren er geen significante verschillen, behalve voor telefonisch, schriftelijk of digitaal contact. In 2022 had een groter aandeel van de algemene bevolking wekelijks telefonisch, schriftelijk of digitaal contact dan in 2023 en in 2024.

Tabel 8. Vergelijking percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 12 indicatoren door de totale algemene bevolking in 2022, 2023 en 2024.

	2022	2023	2024	Verschil tussen jaren *
Huishoudelijke taken	86 (83-89)	86 (83-89)	86 (83-89)	N.v.t.
(Digitale) retailvoorzieningen	98 (97-99)	98 (96-99)	98 (96-99)	N.v.t.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	95 (93-97)	94 (92-96)	95 (92-97)	N.v.t.
Gebruik van vervoer	97 (96-99)	97 (95-98)	97 (94-98)	N.v.t.
Betaald werk (<65)	86 (81-89)	86 (81-90)	87 (81-92)	N.v.t.
Vrijwilligerswerk	30 (26-34)	34 (30-38)	36 (32-41)	N.v.t.
Training, cursus of opleiding	37 (32-42)	36 (31-41)	37 (32-43)	N.v.t.
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	55 (50-59)	51 (47-55)	55 (51-60)	N.v.t.
Sporten en bewegen	65 (61-69)	66 (62-70)	71 (67-75)	N.v.t.
Fysiek sociaal contact	58 (54-62)	55 (51-59)	54 (49-58)	N.v.t.
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	95 (91-97)	88 (85-91)	89 (85-91)	2022 vs 2023 2022 vs 2024
Politieke participatie	24 (20-28)	23 (19-27)	19 (16-23)	N.v.t.

* Significant verschil tussen twee jaartallen ($p < .01$)

Bijlage A Participatie door de verschillende doelgroepen op subindicatoren

In hoofdstuk 1 is toegelicht welke indicatoren zijn gebruikt om participatie vast te stellen. In Tabel 1 zijn deze indicatoren omschreven. Dit zijn de zogenoemde hoofdindicatoren die voor elk van de doelgroepen in de voorgaande hoofdstukken zijn gerapporteerd. Sommige indicatoren bestaan uit de meting van één enkele vraag of onderwerp; zo is de indicator 'vrijwilligerswerk' gemeten aan de hand van één vraag in de vragenlijsten en bestaat de indicator 'doen van huishoudelijke taken' uit het aantal huishoudelijke taken dat iemand zelf kan doen. Andere indicatoren zijn samengesteld uit metingen van twee of meer onderdelen. In Tabel A1 wordt omschreven in welke subindicatoren de samengestelde hoofdindicatoren zijn uitgesplitst. In Tabel A2 presenteren we de uitkomsten voor elk van de drie groepen – mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en mensen in de algemene bevolking – op deze subindicatoren.

Tabel A1. Toelichting op subindicatoren van participatie, per (hoofd)indicator.[a]

Indicator	Subindicator	Inhoudelijke toelichting
(Digitale) retailvoorzieningen	Gebruik van retailvoorzieningen in de buurt	Gebruikt minimaal één van de volgende voorzieningen (ten minste) wekelijks: supermarkt of de markt, andere winkels, of bank of pinautomaat (geld opnemen).
	Gebruik van digitale retailvoorzieningen	Gebruikt minimaal één van de volgende voorzieningen (ten minste) wekelijks: online supermarkt of bezorgservice, andere online winkels, of internetbankieren via website of app.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Buitenshuis komen	Komt (ten minste) dagelijks buitenshuis.
	Bezoek aan park of natuur	Gaat (ten minste) wekelijks naar park of natuur (bos, strand).
Gebruik van vervoer	Gebruik van individueel vervoer	Gebruikt minimaal één van de volgende individuele vervoersmiddelen (ten minste) wekelijks: taxi, auto of motor, scooter of brommer, (elektrische) fiets, of scootmobiel.
	Gebruik van openbaar vervoer	Gebruikt (ten minste) wekelijks openbaar vervoer, zoals bus, trein, metro of tram.
	Gebruik van speciaal vervoer	Gebruikt (ten minste) wekelijks speciaal vervoer, zoals de Wmo-deeltaxi, Regiotaxi of Valys. *Voor mensen met een verstandelijke beperking is aanvullend gevraagd naar speciaal vervoer van de instelling of wooncentrum.*
Training, cursus of opleiding	Volgen van opleiding of werkgerelateerde cursus of training	Heeft in de afgelopen 12 maanden een opleiding, training of cursus voor werk of loopbaan gevolgd. *Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd naar basisonderwijs of vervolgonderwijs en een werkgerelateerde cursus of training.*
	Volgen van opleiding of cursus voor algemene ontwikkeling	Heeft in de afgelopen 12 maanden een opleiding of cursus gevolgd voor persoonlijke of algemene ontwikkeling (bijvoorbeeld een kook- of taalcursus of muziekles).

Indicator	Subindicator	Inhoudelijke toelichting
		Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd naar een cursus voor plezier (bijvoorbeeld muziekles) en een cursus om de zelfstandigheid te bevorderen.
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Bezoeken van uitgaansgelegenheid	Bezoekt minimaal twee van de volgende uitgaansgelegenheden (ten minste) maandelijks: restaurant, café of discotheek, attractie (zoals de dierentuin of een pretpark), een culture voorstelling (zoals een toneel- of dansvoorstelling of een concert), bioscoop, museum of tentoonstelling, of een sportwedstrijd (als toeschouwer).
	Deelname aan verenigings- en groepsactiviteiten	Bezoekt minimaal één van de volgende verenigings- en groepsactiviteiten (ten minste) maandelijks: georganiseerde activiteiten van een vereniging (zoals zang-, muziek-, of toneelvereniging), religieuze bijeenkomst (bijvoorbeeld kerk- of moskeebezoek), of een club of groepsbijeenkomst.
	Gebruik van openbare voorzieningen	Gebruikt minimaal één van de volgende openbare voorzieningen (ten minste) maandelijks: bibliotheek of buurthuis.
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Telefonisch contact	Heeft (ten minste) wekelijks contact met familie, vrienden, goede kennissen of buurtgenoten door te (video)bellen.
	Schriftelijk of digitaal contact	Heeft (ten minste) wekelijks schriftelijk contact (zoals via e-mail, WhatsApp, sms of brief) of digitaal contact (zoals via sociale media, een internetforum of online gamen) met familie, vrienden, goede kennissen of buurtgenoten.
Politieke participatie	Deelname aan institutionele politiek	Heeft in de afgelopen 12 maanden minimaal één van onderstaande acties uitgevoerd om beleid te verbeteren of iets op de politieke agenda te krijgen: deelnemen aan een debat of inspraakavond, contact opnemen met een politicus of politieke partij, of actief lidmaatschap van een politieke organisatie (zoals politieke partij of belangenbehartiger).
	Deelname aan activistische politiek	Heeft in de afgelopen 12 maanden minimaal één van onderstaande acties uitgevoerd om beleid te verbeteren of iets op de politieke agenda te krijgen: organiseren of tekenen van (online) petities, een brief naar een krant of tijdschrift sturen, of deelname aan stakingen of demonstraties.

[a] De indicatoren die uit de meting van één enkel onderwerp bestaan, zijn in deze tabel niet weergegeven.

Tabel A2. Percentages en betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 16 subindicatoren door mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking, en de algemene bevolking in 2024.

Subindicator	Lichamelijke beperking	Verstandelijke beperking	Algemene bevolking
Gebruik van retailvoorzieningen in de buurt	91 (88-93)	68 (59-76)	91 (88-94)
Gebruik van digitale retailvoorzieningen	60 (54-65)	5 (2-11)	70 (65-74)
Buitenshuis komen	88 (84-91)	90 (83-94)	94 (92-96)
Bezoek aan parken of natuur	20 (16-24)	15 (10-22)	34 (30-38)
Gebruik van individueel vervoer	94 (91-96)	42 (33-51)	96 (93-98)
Gebruik van openbaar vervoer	6 (4-10)	11 (7-18)	10 (8-13)
Gebruik van speciaal vervoer	NB *7% (n=364)*	55 (46-64)	NB *8% (n=243)*
Volgen van opleiding of werkgerelateerde cursus of training	6 (4-9)	NB *7% (n=177)*	23 (17-30)
Volgen van opleiding of cursus voor algemene ontwikkeling	4 (3-7)	4 (2-9)	13 (10-17)
Bezoeken van uitgaansgelegenheid	NB *16% (n=1060)*	7 (4-13)	17 (14-21)
Deelname aan verenigings- en groepsactiviteiten	34 (29-39)	50 (42-58)	33 (29-37)
Gebruik van openbare voorzieningen	23 (20-28)	21 (15-29)	25 (22-29)
Telefonisch contact	55 (50-60)	55 (47-63)	44 (39-48)
Digitaal of schriftelijk contact	84 (80-87)	42 (34-51)	86 (82-90)
Deelname aan institutionele politiek	4 (2-6)	NB *3% (n=173)*	8 (6-11)
Deelname aan activistische politiek	6 (4-8)	2 (1-7)	13 (10-18)

NB: Populatiecijfers konden niet betrouwbaar geschat worden vanwege het kleine aantal respondenten in de steekproef dat hierop participeert binnen wegingsfactoren van de betreffende standaardpopulatie. De cursieve cijfers betreffen steekproefpercentages van de respondenten op wie de vraag van toepassing was en die de betreffende vraag hebben beantwoord (n).